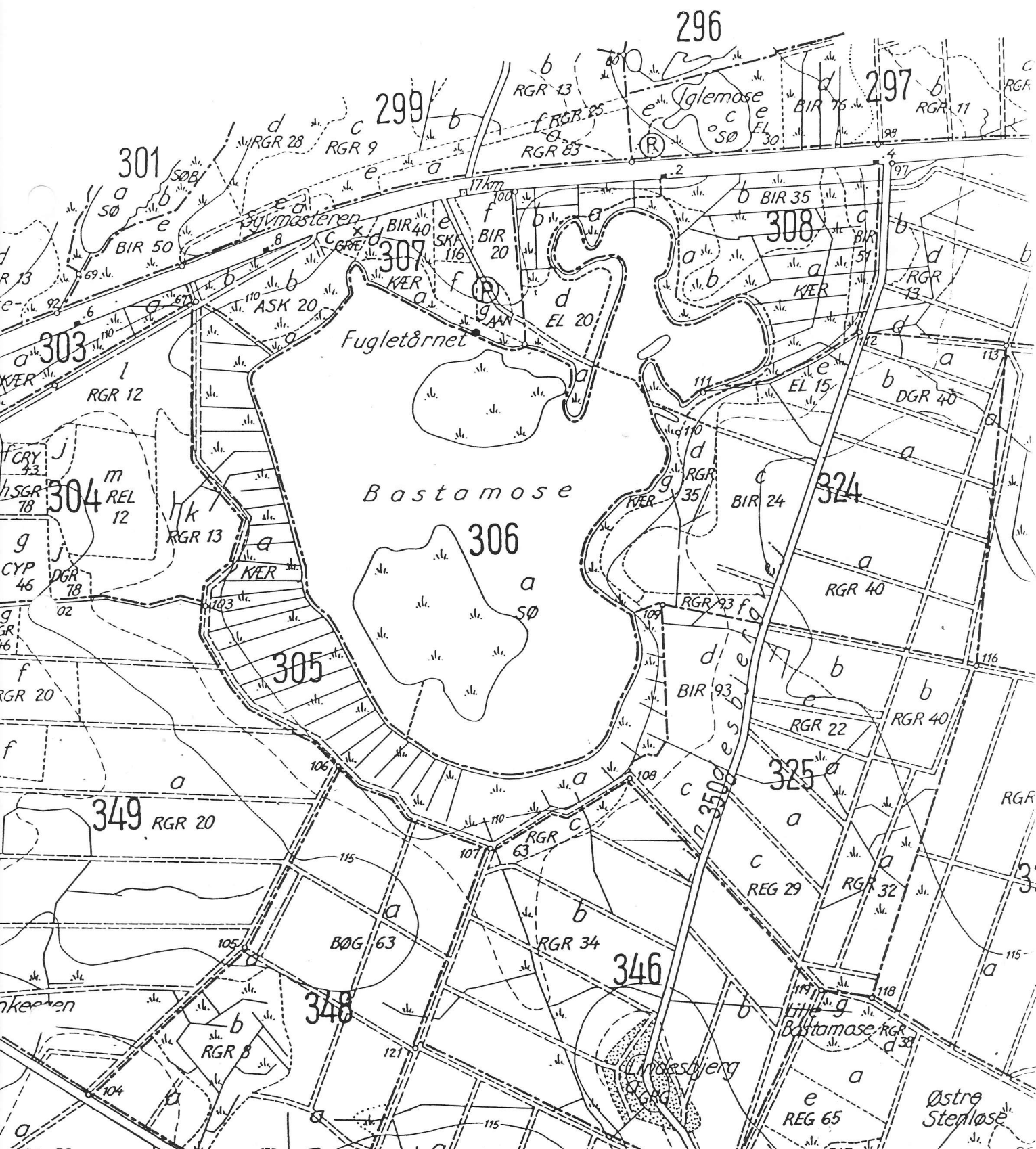

NATURPLEJE OG FLORA

Bastamose i Almindingen

Bornholms Statsskovdistrikt juli 1997

NATURPLEJE OG FLORA I BASTAMOSE

Der er igennem en årrække udført forskellige former for naturpleje omkring Bastamose: vandstanden blev hævet 1989, samme år blev engene vest for mosen ryddet for træopvækst, og de er siden slået hvert år. Nogenlunde samtidig blev birken på øen skåret ned. I 1992/93 blev enge øst for mosen ryddet, og her er der siden sket afgræsning med køer og heste.

Det har givet et smukt landskab, og man kan bl.a. glæde sig over at den melege kodriver har været på engen øst for mosen med et enkelt eksemplar i 1996 og 1997, efter at den efter alt at dømme har været væk fra mosen i en længere årrække. - For ca. 50 år siden var der angiveligt helt rødt af den melege kodriver på engene nær udløbet mod nordøst.

For at følge den botaniske udvikling blev der 1993 i samarbejde med Bornholms Naturhistoriske Forening udlagt et antal 1 m² store prøveflader:

1) Vest for Bastamosen var de tidligere enge under tilgroning med birk og pil, men 1989 blev et ret stort parti ryddet, og her er siden næsten hvert år slået mekanisk sidst i juli.

Her er udlagt tre prøveflader samt en nul-parcel.

2) Øst for Bastamosen blev en ældre bevoksning af hovedsagelig birk, med lidt skovfyr og enkelte rødgraner, ryddet forsommeren 1992. Arealet er siden afgræsset og fremtræder nu som eng og overdrev.

Her er udlagt fire prøveflader samt en nul-parcel i et naboareal, som topografisk svarer ganske godt til den ryddede bevoksning men hvor bevoksningen er yngre og overvejende birk. Udgangspunktet inden den delvise rydning og afgræsning svarede for prøvefladerne 1 og 2 ret nøje til nul-parcellen, prøveflade 3 er noget fugtigere og prøveflade 4 er nær mosen og var ret åben.

Prøvefladerne er i øvrigt kvadratiske og afgrænses af en transportabel træramme. Rammen orienteres med kompas således at en side vender mod nord. En træpæl markerer det sydøstligste punkt af prøvefladen.

I 1995 er arealet øst for Bastamosen efterhånden helt grønt, og det var påfaldende at Fingerbøl (*Digitalis purpurea*), som der var en del af i 1994, var stærkt på retur.

I 1996 blev registreringen foretaget væsentligt senere end normalt, bl.a. fordi en kølig og våd forsommer gjorde at blomsterne var senere på færd. Alligevel var star-arterne i mange tilfælde ikke nået at komme i blomst. Vandstanden i

Bastamosen var høj - på to af prøvefladerne vest for mosen var stod der 10-15 cm vand. Digitalis øst for mosen var næsten helt væk.

I 1997 var foråret meget koldt, og mange blomster var sent på færde. Plettet Gøgeurt synes at vinde frem på engene mod sydøst, mens Tyndakset Gøgeurt og Maj-Gøgeurt tidligere var almindelige her. Man bemærkede i øvrigt mange eksemplarer af sommerfuglen Kejserkåbe, og i det hele taget virker det som om dagsommerfugle og insekter sætter pris på det efterhånden mere åbne englandskab.

Sammenfattende er der flere arter på prøvefelterne end der var for 5 år siden. De arter, som således har bredt sig, er forholdsvis almindelige og har været på arealet i forvejen (men uden for felterne træffer man på mere usædvanlige planter). Det kunne se ud som om Bjerg-Rørhvene og Lyng er på vej frem på dele af engen øst for mosen - der har nok været en forholdsvis næringsrig tilstand lige efter rydningen af den tidligere bevoksning, og måske nærmer man sig nu højlyngstilstanden.

Uden hjælpen fra Bornholms Naturhistoriske Forening havde det ikke været muligt at gennemføre denne overvågning af floraen.

BORNHOLMS STATSSKOVDISTRIKT, juli 1997.

Bastemose

306

RGR
1969

KER

O. FELT
SM N.F. G. 0.5 FT. 11.
SM N.F. 0.5 FT. STEU.

103

305

- 2 BIRKE W. HASSEL BUSK

ENG

106

R 1962

107 RGR-1919

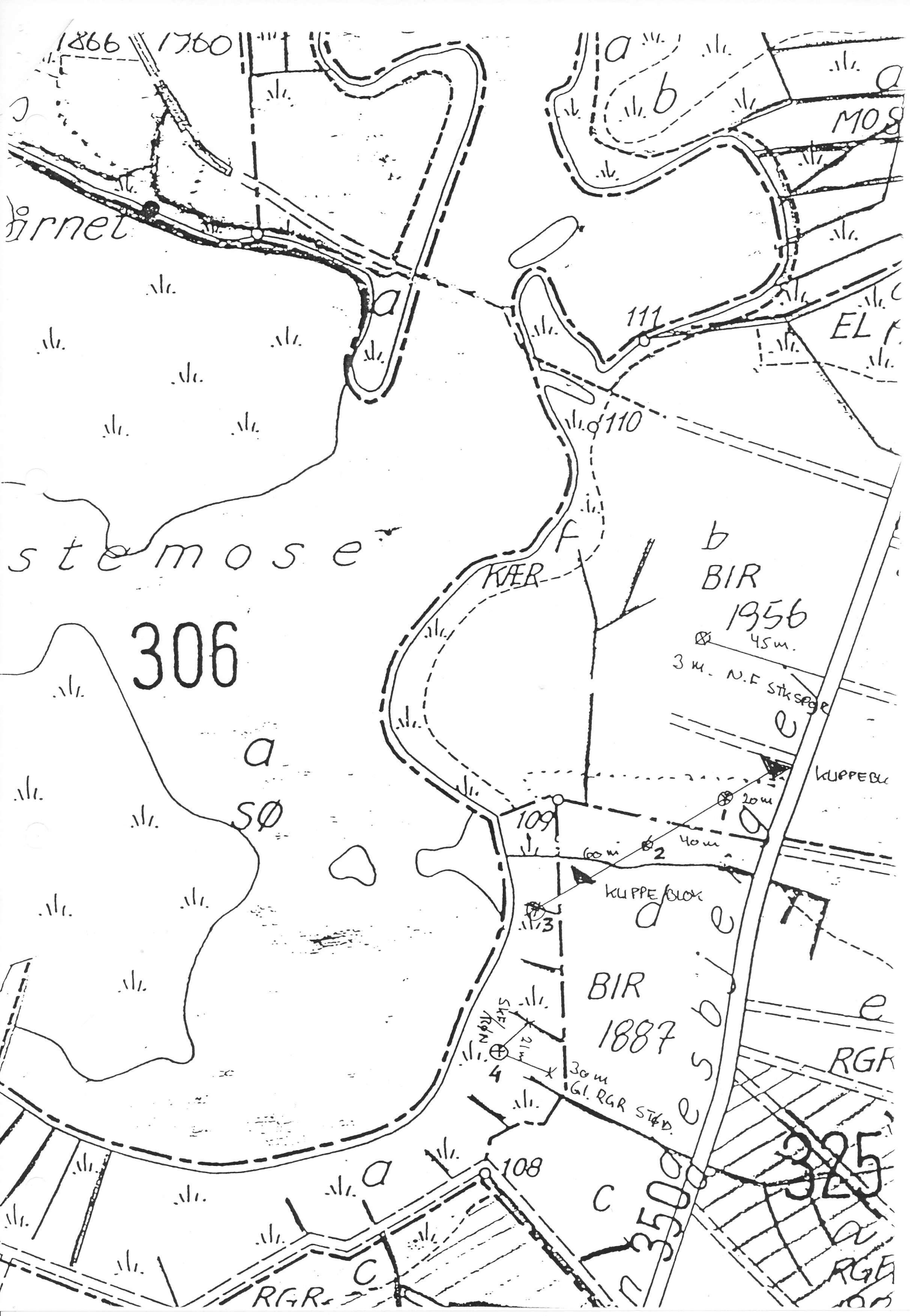
105

BØG

1917

348

RGR
1948

Nul-parcel vest for Bastamose (305 a KÆR)

Art	8.juli 1993	8.juli 1994	7.juli 1995	24.jul 1996	15.juli 1997
<i>Betula verrucosa</i> Vorte-Birk		x	x		
<i>Deschampsia flexuosa</i> Bølget bunke	x	x	x	x	x
<i>Deschampsia caespitosa</i> Mosebunke	x	x	x	x	x
<i>Equisetum arvense</i> Agerpadderokke			x	x	
<i>Equisetum palustre</i> Kær-Padderokke	x	x	x		x
<i>Equisetum sylvaticum</i> Skov-padderokke	x	x	x	x	x
<i>Holcus lanatus</i> Fløjlsgræs	x	x	x	x	x
<i>Juncus effesus</i> Lyse-siv				x	
<i>Potentilla erecta</i> Tormentil		x	x	x	x
<i>Sorbus aucuparia</i> Alm. Røn		x			
<i>Stellaria sp.</i> (Kær-?)-Fladstjerne		x	x	x	
<i>Valeriana dioeca</i> Tvebo Baldrian	x	x	x	x	x

1997: skovpadderokke og to mosebunketuer dominerer

Prøveflade 1 vest for Bastamose (305 b ENG)

Art	8.juli 1993	8.juli 1994	7.juli 1995	24.jul 1996	15.juli 1997
<i>Anthoxanthum odoratum</i> Vellugtende Gulaks	x	x	x	x	x
<i>Betula verrucosa</i> Vortsbirk	x	x	x	x	x
<i>Carex echinata</i> Stjerne-Star	x	x	x	x	x
<i>Carex nigra</i> Alm. Star		x	x	x	x
<i>Cirsium palustris</i> Kær-Tidsel	x	x		x	x
<i>Equisetum sylvaticum</i> Skov-Padderokke	x	x	x	x	x
<i>Equisetum palustre</i> Kær-padderokke			x	x	x
<i>Equisetum arvense</i> Ager-padderokke	x	x	x		x
<i>Fagus sylvatica</i> Bøg				x	x
<i>Holcus lanatus</i> Fløjlsgræs	x	x	x	x	x
<i>Juncus conglomeratus</i> Knop-Siv	x	x	x	x	x
<i>Luzula multiflora</i> Mangeblomstret Frytle		x	x	x	x
<i>Molinia coerula</i> Blåtop		x	x	x	x
<i>Phragmites australis</i> Tagrør	x	x			
<i>Picea abies</i> Rødgran					x
<i>Potentilla erecta</i> Tormentil	x	x	x	x	x
<i>Vaccinium myrtillus</i> Blåbær	x	x	x	x	x

Prøveflade 2 vest for Bastamose (305 b ENG)

Art	8.juli 1993	8.juli 1994	7.juli 1995	24.jul 1996	15.juli 1997
<i>Agrostis stolonifera</i> Kryb-Hvene	x	x			
<i>Carex acutiformis</i> Kær-star		x	x	x	
<i>Carex</i> sp. Star, ej bestemt					x
<i>Carex lasiocarpa</i> Tråd-Star	x	x	x	x	x
<i>Carex nigra</i> Alm. Star	x	x	x	x	x
<i>Carex rostrata</i> Næb-Star	x	x	x		x
<i>Equisetum palustre</i> Kær-Padderokke	x	x			x
<i>Equisetum fluviatile</i> Dynd-padderokke			x	x	x
<i>Eriophorum angustifolium</i> Smalblad- det Kæruld				x	x
<i>Galium palustre</i> Kær-Snerre		x			
<i>Menyanthes trifoliata</i> Bukkeblad	x	x	x	x	x
<i>Potentilla palustris</i> Kragefod	x	x	x	x	x
<i>Pyrola rotundifolia</i> Mose-Vintergrøn	x				
<i>Salix repens</i> Krybende pil	x	x	x	x	

(Hvas avneknippe, angivet på 1994-oversigten, anses at være en fejlbestemmelse (kær-star))

1996: der stod 10-15 cm vand på prøvefladen

Prøveflade 3 vest for Bastamose (305 b ENG)

Art	8.juli 1993	8.juli 1994	7.juli 1995	24.jul 1996	15.juli 1997
<i>Agrostis stolonifera</i> Kryb-Hvene	x	x	x		
<i>Calamagrostis epigeios</i> Bjerg-Rørhvene		x	x		
<i>Calamagrostis canescens</i> Eng-Rørhvene				x	x
<i>Cardamine pratense</i> Engkarse					x
<i>Carex nigra</i> Alm. star			x	x	x
<i>Carex</i> sp. (Skedestar/krognæbstar)			x		
<i>Carex lasiocarpa</i> Tråd-Star	x	x	x	x	x
<i>Carex pseudocyperus</i> Knippe-Star		x			
<i>Carex panicea</i> Hirse-Star		x	x	x	x
<i>Carex rostrata</i> Næb-Star				x	
<i>Comarum palustre</i> Kragefod		x	x	x	x
<i>Equisetum fluviatile</i> Dynd-Padderokke	x	x	x	x	x
<i>Equisetum palustre</i> Kær-Padderokke		x	x	x	
<i>Eriophorum augustifoli- um</i> Smalbladet Kæruld				x	x
<i>Galium uliginosum</i> Sump-Snerre	x		x		x
<i>Galium palustre</i> Kær-Snerre	x	x	x	x	x
<i>Lycopus europeus</i> Svætevæld		x	x	x	
<i>Lysimachia vulgaris</i> Alm. Fredløs	x	x	x	x	x
<i>Mentha</i> sp. Mynte				x	
<i>Menyanthes trifoliata</i> Bukkeblad	x	x	x	x	x
<i>Pedicularis palustris</i> Eng-Troldurt					x

<i>Peucedanum palustre</i> Kær-Svovlrod	x	x	x	x	x
<i>Potentilla erecta</i> Tormentil	x	x			
<i>Salix repens</i> Krybende pil			x		x
<i>Salix sp.</i> Pil	x			x	
<i>Scutellaria galericulata</i> Alm. Skjolddrager	x	x	x	x	x

1996: der stod 10-15 cm vand på prøvefladen

Nul-parcel øst for Bastamose (324 b Birk f.1954)

Art	8.juli 1993	8.juli 1994	7.juli 1995	24.jul 1996	15.juli 1997
<i>Deschampsia flexuosa</i> Bølget bunke	x	x	x	x	x
<i>Agrostis tenuis</i> Alm. Hvene	x	x	x	x	x
<i>Rubus idaeus</i> Hindbær	x			x	x

1993: Bølget bunke dækkede ca 2/3, rapgræs ca. 1/3.

Uden for feltet blev iagttaget majblomst, birk, alm. røn, eg, bøg, få rødgran, skarpfinnet mangeløv, mosebunke, alm. fredløs.

1995: udenfor feltet bemærkedes majblomst, hindbær, skovsyre

1997: udenfor feltet bemærkede man bl.a. majblomst, skovsyre, fløjlsgræs, mosebunke, hundegræs, nedbidt gl. eg

Prøveflade 1 øst for Bastamose (325 d ORE)

Art	8.juli 1993	8.juli 1994	7.juli 1995	24.jul 1996	15.juli 1997
<i>Agrostis stolonifera</i> Kryb-Hvene	x	x	x	x	x
<i>Betula verrucosa</i> Vortebirk	x	x	x	x	x
<i>Calluna vulgaris</i> Hedelyng					x
<i>Carex canescens</i> Grå star	x	x	x	x	x
<i>Deschampsia caespitosa</i> Mosebunke	x	x	x	x	x
<i>Deschampsia flexuosa</i> Bølget bunke	x	x	x	x	x
<i>Holcus lanatus</i> Fløjlsgræs			x	x	x
<i>Juncus conglomeratus</i> Knop-Siv		x	x		x
<i>Juncus effesus</i> Lysesiv				x	x
<i>Luzula multiflora</i> Mangeblomstret Frytle				x	x
<i>Oxalis acetosella</i> Skovsyre	x				
<i>Quercus robur</i> Alm. eg	x	x	x	x	x
<i>Rubus idaeus</i> Hindbær	x	x	x	x	x
<i>Rumex acetosella</i> Rødknæ	x	x	x	x	x
<i>Senecio silvaticus</i> Skov-Brandbæger		x			

1993: prøvefladen: ca. 25% blottet jord. Hindbær talrig, megen fremvækst. To tuer mosebunke, to tuer grå star, en tue kryb-hvene.

1995: fire tuer grå star

Prøveflade 2 øst for Bastamose (325 d ORE)

Art	8.juli 1993	8.juli 1994	7.juli 1995	24.jul 1996	15.juli 1997
<i>Agrostis stolonifera</i> Kryb-Hvene	x	x	x	x	x
<i>Betula verrucosa</i> Vortebirk	x	x	x	x	x
<i>Calamagrostis epigeios</i> Bjergrørhvene			x	x	x
<i>Calluna vulgaris</i> Hedelyng				x	
<i>Carex canescens</i> Grå star			x	x	x
<i>Deschampsia flexuosa</i> Bølget bunke	x	x	x	x	x
<i>Digitalis purpurea</i> Fingerbøl		x			
<i>Equisetum sylvaticum</i> Skovpadderokke	x	x	x	x	x
<i>Holcus lanatus</i> Fløjlsgræs		x	x	x	x
<i>Juncus effesus</i> Lysesiv			x		x
<i>Juncus conglomeratus</i> Knopsiv				x	
<i>Rubus idaeus</i> Hindbær	x	x	x	x	
<i>Senecio silvaticus</i> Skov-Brandbæger		x			
<i>Sorbus aucuparia</i> Alm. røn	x				x

1993: 2/3 af prøvefladen ubevokset

1994: 15-20 % af prøvefladen ubevokset

1995: mindre end 10 % af prøvefladen ubevokset

1997: prøvelfeltet fuldt bevokset. Bjergrørhvene synes at vinde frem. Børstesiv (*Juncus squarrosus*) set i grøft nær prøvelfeltet, lyng uden for feltet

Prøveflade 3 øst for Bastamose (325 d ORE)

Art	8.juli 1993	8.juli 1994	7.juli 1995	24.jul 1996	15.juli 1997
<i>Betula verrucosa</i> Vorte-Birk		x	x	x	x
<i>Cardamine pratense</i> Eng-Karse		x	x	x	x
<i>Carex hirta</i> Håret Star	x				
<i>Carex panicea</i> Hirse-Star		x	x	x	x
<i>Carex nigra</i> Alm. Star		x	x		x
<i>Carex sp.</i> Star	x				x
<i>Carex disticha</i> Toradet Star			x		x
<i>Carex pallescens</i> Bleg Star		x	x		
<i>Cirsium (palustris)</i> (Kær-)Tidsel	x				
<i>Equisetum arvense</i> Ager-padderokke	x	x	x	x	x
<i>Equisetum palustre</i> Kær-Padderokke		x	x	x	x
<i>Equisetum silvaticum</i> Skov-padderokke			x	x	x
<i>Eriophorum angustifolium</i> Smalbladet Kæruld		x		x	x
<i>Festuca arundinacea</i> Strand-Svingel	x	x	x	x	x
<i>Galium palustre</i> Kær-snerre			x	x	x
<i>Geum rivale</i> Eng-Nellikerod	x	x		x	
<i>Holcus lanatus</i> Fløjlsgræs			x	x	
<i>Juncus articulatus</i> Glanskaplset siv	x	x	x	x	x
<i>Lycopus europaeus</i> Sværtevæld				x	x
<i>Lysimachia vulgaris</i> Alm. Fredløs				x	x
<i>Lysimachia nummularia</i> Pengebladet fredløs	x	x	x	x	x
<i>Peucedanum palustre</i> Kær-Svovlrod	x	x	x	x	

<i>Potentilla erecta</i> Tormenitil	x	x	x	x	x
<i>Scutellaria galericulata</i> Alm. Skjolddrager		x	x		x
<i>Sorbus aucuparia</i> Alm. røn	x	x	x	x	x
<i>Stachys palustris</i> Kær-Galtatand	x	x	x		
<i>Viola sp.</i> Viol	x	x	x	x	x

Vinteren 1993-94 er der ryddet i en pilebevoksning umiddelbart vest for prøvefladen, som derved har fået væsentligt mere lys

1996: *Carex sp.* er trods det sene tidspunkt ikke i blomst endnu

1997: smalbladet kæruld synes at vinde frem

Prøveflade 4 øst for Bastamose (305 b ENG)

NB - pælen som markerede prøvefladen forsvandt, derfor mangler tal fra det første år

Art	8.juli 1993	8.juli 1994	7.juli 1995	24.jul 1996	15.juli 1997
<i>Agrostis stolonifera</i> Kryb-Hvene		x	x	x	
<i>Betula verrucosa</i> Vorte-Birk		x	x	x	
<i>Cardamine pratense</i> Engkarse				x	x
<i>Carex panicea</i> Hirse-Star					x
<i>Carex sp.</i> Star, ej bestemt					x
<i>Carex echinata</i> Stjerne-Star		x	x	x	x
<i>Carex flacca</i> Blågrøn star				x	
<i>Cirsium palustre</i> Kær-Tidsel		x	x	x	x
<i>Equisetum arvense</i> Ager-padderokke					x
<i>Equisetum palustre</i> Kær-Padderokke		x	x	x	x
<i>Equisetum fluviatile</i> Dynd-Padderokke		x	x	x	
<i>Eriophorum angustifolium</i> Smalbladet Kæruld			x	x	x
<i>Festuca rubra</i> Rød svingel		x	x	x	x
<i>Holcus lanatus</i> Fløjlsgræs		x	x	x	x
<i>Juncus articulatus</i> Glanskapslet siv					x
<i>Juncus conglomeratus</i> Knop-Siv		x	x	x	x
<i>Lathyrus montanus</i> Krat-fladbælg		x	x	x	x
<i>Potentilla erecta</i> Tormentil		x	x	x	x
<i>Rumex acetosa</i> Alm. syre		x	x	x	x
<i>Scutellaria galericulata</i> Alm. Skjolddrager		x	x	x	x
<i>Stellaria palustris</i> Kær-Fladstjerne		x	x		

<i>Succisa pratensis</i> Djævelsbid		x	x	x	x
<i>Trifolium pratense</i> Rødkløver		x			